

Rekenkamer Amsterdam -Centrum

Onderzoeksprogramma 2007 Stadsdeel Amsterdam-Centrum

20 december 2006

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Werkwijze rekenkamer	7
1.2 Uitgangspunten voor het onderzoeksprogramma	7
2 Selectie onderzoeken	9
2.1 Groslijst onderzoeken	9
2.2 Selectiecriteria	11
2.3 Selectie onderzoeken 2007	11
3 Onderzoeken 2007	13
3.1 Onderzoek naar de uitvoering van het vastgoedbeleid van het stadsdeel	13
3.2 Quick scan naar de kwaliteit van de jaarstukken en begroting	14
4 Overige activiteiten	15
5 Planning	17
Bijlage 1 - Onderzoeksproces	19

R a

Samenvatting

De Rekenkamer Amsterdam-Centrum (verder: rekenkamer) is op 26 mei 2005 ingesteld. Haar taak is vanuit een onafhankelijke positie de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het beleid van het stadsdeel en de uitvoering daarvan te onderzoeken.

De onderzoeken van de Rekenkamer Amsterdam-Centrum richten zich op het beoordelen van:

- de resultaten van het beleid (doeltreffendheid);
- de sturing en beheersing van bedrijfsprocessen (doelmatigheid);
- de naleving van wet- en regelgeving (rechtmatigheid).

De werkwijze van de Rekenkamer Amsterdam-Centrum is er in eerste instantie op gericht de stadsdeelraad van informatie te voorzien, en zo de controlerende taak van de stadsdeelraad te versterken. Daarnaast wil de rekenkamer met behulp van op onderzoek gebaseerde aanbevelingen een bijdrage leveren aan het verbeteren van de stadsdeelorganisatie.

De Rekenkamer Amsterdam-Centrum voert jaarlijks tenminste één onderzoek uit. Bij het opstellen van dit onderzoeksprogramma zijn eerst de mogelijke onderwerpen verkend, mede aan de hand van gesprekken met een aantal raadscommissievoorzitters en de rekeningencommissie.

Op basis van een vaste set criteria zijn vervolgens twee onderwerpen geselecteerd voor het programma 2007:

1. Onderzoek naar de uitvoering van het vastgoedbeleid van het stadsdeel.
2. Quick scan naar de kwaliteit van de jaarstukken en begroting.

Voor deze activiteiten heeft de rekenkamer in 2007 in totaal 100 onderzoeksdagen beschikbaar. Het programma kan eventueel nog wijzigen als de stadsdeelraad verzoeken tot onderzoek bij ons indient en wij deze honoreren.

Dr. V.L. Eiff
Directeur Rekenkamer Amsterdam

R a

1 Inleiding

1.1 Werkwijze rekenkamer

In 2005 is de Rekenkamer Amsterdam-Centrum van start gegaan. De rekenkamer wil het volgende bereiken: het leveren van een bijdrage aan de verbetering van het functioneren van het bestuur van het stadsdeel op aspecten effectiviteit, efficiency en rechtmatigheid.

De onderzoeken van de Rekenkamer Amsterdam-Centrum richten zich op het beoordelen van:

- de aard en omvang van de effecten van het beleid en de daartoe door het stadsdeel geleverde prestaties (doeltreffendheid);
- de sturing en beheersing van bedrijfsprocessen binnen het stadsdeel (doelmatigheid);
- de naleving door het stadsdeel van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving (rechtmatigheid).

Zorgvuldigheid, objectiviteit, onderbouwing, consistentie, bruikbaarheid, onafhankelijkheid, doelmatigheid en controleerbaarheid zijn kwaliteitseisen voor het werk van de rekenkamer. De rekenkamer wil zich transparant en toegankelijk aan de buitenwereld presenteren. De rapporten van de rekenkamer zijn daarom openbaar.

De werkwijze van de rekenkamer is er in eerste instantie op gericht de stadsdeelraad van informatie te voorzien. Daarmee versterkt zij de controlerende en toezichthoudende taak van deze raad. Daarnaast wil de rekenkamer met behulp van op onderzoek gebaseerde aanbevelingen een bijdrage leveren aan het verbeteren van de stadsdeelorganisatie. In dat licht wil zij ook dat de resultaten van haar werkzaamheden tot een grotere bewustwording in de organisatie leiden voor evaluatie van beleid en uitvoering en voor de aspecten effectiviteit, efficiency en rechtmatigheid.

Samengevat houdt de doelstelling van de rekenkamer in het toetsen en verbeteren van het functioneren van het stadsdeel.

1.2 Uitgangspunten voor het onderzoeksprogramma

De Rekenkamer Amsterdam-Centrum legt jaarlijks een onderzoeksprogramma ter kennisname voor aan de stadsdeelraad.¹ Het voorliggende onderzoeksprogramma gaat in op het onderzoek dat de Rekenkamer Amsterdam-Centrum in 2007 wil uitvoeren.

Gelet op de structurele begroting van de Rekenkamer Amsterdam-Centrum zijn op jaarbasis ongeveer 100 onderzoeksdagen beschikbaar. Deze tijd wordt vooral besteed aan het uitvoeren van onderzoek. Met de beschikbare onderzoekscapaciteit kan de

---

¹ Artikel 6, lid 3 Verordening Rekenkamer Amsterdam-Centrum, 26 mei 2005.

Rekenkamer Amsterdam-Centrum jaarlijks gemiddeld één middelgroot onderzoek of twee kleine onderzoeken uitvoeren. In de paragrafen 2 en 3 van dit programma wordt hier verder op ingegaan.

Een onderzoek heeft een doorlooptijd van gemiddeld 6 maanden. In doorlooptijd leidt dit tot de volgende globale planning van onderzoeken, onderverdeeld naar de verschillende fasen van het onderzoek:

- voorbereiding 1 tot 2 maanden
- uitvoering 2 tot 4 maanden
- wederhoor 1 tot 2 maanden

Naast het uitvoeren van onderzoek besteedt de rekenkamer ook een beperkt deel van de onderzoekscapaciteit aan andere activiteiten (zie paragraaf 4):

- Vervolgonderzoek
- Opstellen onderzoeksprogramma 2008
- Afstemming en samenwerking met derden

De werkafspraken ten aanzien van de werkzaamheden, de begroting, de financiering en de jaarlijkse verantwoording zijn vastgelegd in het Protocol samenwerking Rekenkamer Amsterdam en deelraad Amsterdam Centrum van 30 augustus 2005.

Zoals opgenomen in de Verordening Rekenkamer Amsterdam-Centrum heeft de stadsdeelraad de mogelijkheid verzoeken voor onderzoek tot de Rekenkamer te richten, waardoor - indien de Rekenkamer Amsterdam-Centrum deze verzoeken honoreert - rekening moet worden gehouden met afwijkingen in de onderzoeksprogrammering.

Van het onderzoeksprogramma 2005-2006 is het onderzoek 'Verlening en handhaving horecaverGUNningen' nog in uitvoering. Dit onderzoek verkeert in afronding en wordt eind januari 2007 gepubliceerd.

2 Selectie onderzoeken

2.1 Groslijst onderzoeken

De rekenkamer heeft een lijst met mogelijke onderwerpen voor onderzoek opgesteld. Onderstaande groslijst is gebaseerd op een analyse van diverse beleidsdocumenten, eerder onderzoek van de rekenkamer, benchmarks waarin stadsdelen vergeleken worden en berichten in de media. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met vier voorzitters van raadscommissies van het stadsdeel en is gesproken met de rekeningencommissie. Op de groslijst staan onderwerpen die betrekking hebben op door het stadsdeel vastgesteld beleid en waarvoor het stadsdeel uitvoerende taken verricht.

De groslijst is ingedeeld naar raadscommissie. Per raadscommissie benoemen we eerst een aantal eerdere onderzoeken van de rekenkamer die relevant zijn voor stadsdeel Amsterdam-Centrum.

Commissie Algemene Zaken

Eerder onderzoek:

- Sociale veiligheid – Deelstudie Amsterdam-Centrum (Rekenkamer Amsterdam, oktober 2005)
- Realisatie Programakkoord 2002-2006 stadsdeel Amsterdam-Centrum (Rekenkamer Amsterdam-Centrum, maart 2006)
- Verlening en handhaving horecaverunningen (Rekenkamer Amsterdam-Centrum, in afronding, publicatie januari 2007)

Groslijst 2007:

1. Financiële risico's stadsdeel
  - Inzicht stadsdeel in financiële risico's
  - Omvang van de stille reserves van het stadsdeel
  - Omvang weerstandsvermogen stadsdeel
  - Oorzaken tekort € 160 miljoen op openbare ruimte
  - Kostenbewustzijn en kostenbeheersing stadsdeel
2. Vestigingsklimaat ondernemers
  - Beleid om de (Oostelijke) binnenstad aantrekkelijk te maken voor (nieuwe) ondernemers
  - Ambitieniveau winkelaanbod en inrichting van de Rode loper

Commissie Bouwen, Wonen en Stedelijke Ontwikkeling

Geen eerder onderzoek

Groslijst 2007:

3. Vastgoedbeleid
  - Huur- en verkoopbeleid stadsdeel

- Maatschappelijke bestemming van deze panden
  - Effect vastgoednota op huren van welzijnsorganisaties
  - Keuzes bij de exploitatie van de Beurs van Berlage en de bestemming van het ROC-gebouw en beheer daarvan
4. Woonbeleid
- Prioriteitstelling bij bouw- en woningtoezicht
  - Beleid short-stay-appartementen
  - Sociale woningbouwbeleid
  - Toezicht op verhuur van particulier woningbezit
5. Monumentenbeleid
- Invulling conserverende rol
  - Toetsing monumentale panden aan kwaliteitseisen Bouwbesluit
  - Handhaving van beschermd stadsgezicht

Commissie Openbare Ruimte en Verkeer

Geen eerder onderzoek

Groslijst 2007:

6. Parkeerbeleid
- Gevolgen beleid op parkeertarieven en –vergunningen
  - Keuzes stadsdeel voor exploitatie en financiering van (nog te bouwen) parkeergarages
  - Effect parkeerbeleid op luchtkwaliteit
7. Woonbotenbeleid
- Realisatie doelen
8. Kostenbeheersing inrichting openbare ruimte
- Inkoop inrichting van de openbare ruimte

Commissie Welzijn en Onderwijs

Eerder onderzoek:

- Subsidiëring welzijnsinstellingen (Rekenkamer Amsterdam, februari 2006)
- Voortijdig schoolverlaten (Rekenkamer Amsterdam, februari 2006)

Groslijst 2007:

9. Subsidierelaties met welzijnsinstellingen
- Realisatie gewenste aanbod
  - Voorbereiding stadsdeel en instellingen op aanbestedingsprocedure vanaf 2010
10. Onderhoud schoolgebouwen
- Gevolgen huisvestingsverordening voor onderhoudsniveau schoolgebouwen

2.2 Selectiecriteria

De onderwerpen op de groslijst zijn uiteenlopend van aard en reikwijdte. Om tot een goede onderwerpselectie te komen, heeft de Rekenkamer Stadsdeel Amsterdam-Centrum een risicoanalyse (weging) toegepast op de groslijst. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de criteria waar onderwerpen in de visie van de rekenkamer aan moeten voldoen om voor onderzoek in aanmerking te komen.

Tabel 1 - Selectiecriteria onderzoeksonderwerpen

criterium	Toelichting
1. Risico's	Aan het onderwerp zijn risico's op het gebied van doeltreffendheid, doelmatigheid en/of rechtmatigheid van het beleid van het stadsdeel verbonden.
2. Substantieel belang	Het onderwerp heeft een substantieel maatschappelijk, financieel of politiek belang. Het maatschappelijke belang komt voort uit de functie die een onderwerp vervult in de bredere maatschappelijke context en/of de impact die een onderwerp heeft op burgers, verenigingen, ondernemers/bedrijven en/of maatschappelijke instellingen. Van een substantieel financieel belang is sprake als er hoge uitgaven met het onderwerp gepaard gaan of als er relatief veel financiële transacties plaatsvinden. Het politieke belang van een onderwerp is gelegen in de mate waarin het onderwerp op de politieke agenda staat. Het gaat nadrukkelijk niet om incidenten.
3. Urgentie	Het onderwerp is zo actueel dat het juist in 2007 onderzocht moet worden.
4. Toegevoegde waarde	De rekenkamer levert door haar onderzoek nieuwe informatie op die voorheen niet voorhanden was en/of kan bij het onderzoek gebruik maken van haar unieke positie en mogelijkheden.

Diversiteit

De hiervoor genoemde criteria bepalen of een onderwerp geschikt is voor onderzoek. Bij de uiteindelijke keuze voor de onderwerpen in het onderzoeksprogramma let de rekenkamer ook op diversiteit in onderwerpen en een spreiding over beleidsterreinen.

2.3 Selectie onderzoeken 2007

De groslijst is voorgelegd aan de fracties in de stadsdeelraad met het verzoek eventuele voorkeuren aan te geven voor onderwerpen op de groslijst of aspecten daarbinnen. Vier fracties hebben van die gelegenheid gebruik gemaakt. Deze reacties heeft de rekenkamer meegenomen bij de uiteindelijke selectie.

Op basis van bovengenoemde criteria zijn de onderwerpen van de groslijst afgewogen. Dit heeft geresulteerd in de selectie van het volgende onderwerp:

1. Onderzoek naar de uitvoering van het vastgoedbeleid van het stadsdeel.

Daarnaast kiest de rekenkamer ervoor ook een korte verkenning uit te voeren die gepubliceerd zal worden in de vorm van een rekenkamerbrief:

2. Quick scan naar de kwaliteit van de jaarstukken en begroting.

Deze twee onderwerpen worden in de volgende paragraaf kort toegelicht.

Bij de start van elk onderzoek maakt de rekenkamer een onderzoeksopzet. Daarin wordt het onderwerp nader afgebakend en is een uitwerking opgenomen van doelstelling, probleemstelling, onderzoeksvragen, normenkader, aanpak en planning. Deze onderzoeksopzet brengt de rekenkamer ter kennis van de organisaties waarop het onderzoek zich richt.

De stadsdeelraad heeft op grond van de verordening op de rekenkamer het recht om verzoeken voor onderzoek tot de rekenkamer te richten. Als de rekenkamer op een dergelijk verzoek ingaat, heeft dat consequenties voor de uitvoering van het onderzoeksprogramma, zowel in de keuze van onderwerpen als in planning.

Bijlage 1 bevat een uitgebreidere toelichting op het onderzoeksproces van de rekenkamer.

3 Onderzoeken 2007

3.1 Onderzoek naar de uitvoering van het vastgoedbeleid van het stadsdeel

Korte schets context

Het DB heeft naast haar publiekrechtelijke taak ook een verantwoordelijkheid als eigenaar van een vastgoedportefeuille. Deze portefeuille bevat zeer gevarieerd onroerend goed: ateliers, kerkgebouwen, theaters en parkeergarages, maar ook woningen en kantoorruimten. Dit genereert momenteel in totaal ongeveer € 7,5 miljoen aan opbrengsten.

In augustus 2004 is de Notitie 'Strategische positie Onroerendgoedportefeuille Stadsdeel Amsterdam-Centrum' vastgesteld, waarin het DB een aantal intenties verwoordt:

- De exploitatie van het vastgoedbezit van het stadsdeel dient in haar totaliteit tenminste kostendekkend te zijn.
- Het stadsdeelbezit wordt actief als middel ingezet om functies in de binnenstad te behouden.
- Het bezit moet effectiever benut worden.
- De kwaliteit van het onderhoud van de gebouwen moet dusdanig op orde zijn dat de huurprijsstellingen gewaarborgd zijn en de financiële risico's voor het stadsdeel verminderen.

Doel van het onderzoek

Doel van dit onderzoek is na te gaan of het stadsdeel er in slaagt de doelen uit het vastgoedbeleid te behalen door middel van haar huidige strategie. Daarvoor beoordeelt de rekenkamer onder andere het volgende:

- Het huur- en verkoopbeleid van het stadsdeel.
- De maatschappelijke bestemming van de panden.
- Het effect van de vastgoednota op de huren van welzijnsorganisaties.
- De exploitatie van de Beurs van Berlage en de bestemming van het ROC-gebouw en het beheer daarvan.

Voorlopige probleemstelling

Hoe doeltreffend is het vastgoedbeleid van stadsdeel Amsterdam-Centrum?

Uitvoeringsperiode

De rekenkamer start naar verwachting in februari 2007 met de uitvoering van dit onderzoek. Het streven is om het rapport voor de zomer van 2007 op te leveren.

3.2 Quick scan naar de kwaliteit van de jaarstukken en begroting

Naast het onderzoek naar de strategie van de vastgoedportefeuille wil de rekenkamer een quick scan uitvoeren naar de jaarstukken over 2006 en de begroting voor 2008 van het stadsdeel. De quick scan is een nieuw product van de rekenkamer en bestaat uit een snelle en korte analyse, waarvan de resultaten in de vorm van een rekenkamerbrief worden gerapporteerd aan de stadsdeelraad. In beginsel is wel de standaard werkwijze van wederhoor van toepassing.

Korte schets context

In de jaarstukken (jaarrekening en jaarverslag) legt het dagelijks bestuur verantwoording af aan de stadsdeelraad over het gevoerde beleid en de financiële consequenties daarvan. De stadsdeelraad stelt de begroting en de jaarstukken vast. Voor het goed functioneren van de raad en het goed kunnen beoordelen van de jaarstukken en begroting is het belangrijk dat de informatie die de stadsdeelraad van het DB krijgt kwalitatief goed is.

Doel van het onderzoek

Het doel is de stadsdeelraad te informeren over kwaliteit van de jaarstukken en begroting zodat de stadsdeelraad deze informatie kan gebruiken bij de behandeling en vaststelling hiervan. Op basis van de resultaten van dit onderzoek kan de raad haar controlerende en kaderstellende rol verbeteren en versterken.

Verder wil de rekenkamer de stadsdeelraad inzicht verschaffen in de financiële risico's die het stadsdeel loopt en het kostenbewustzijn en de kostenbeheersing van het stadsdeel.

Voorlopige probleemstelling

Bieden de jaarstukken en de begroting voldoende inzicht in het resultaat van de uitvoering van het beleid en de financiële risico's die het stadsdeel loopt? Voldoen de jaarstukken en de begroting van het stadsdeel aan de daaraan te stellen eisen?

Uitvoeringsperiode

Het onderzoek wordt uitgevoerd in het tweede en derde kwartaal van 2007.

4 Overige activiteiten

De rekenkamer verricht in 2007 naast de reguliere onderzoeken ook andere activiteiten, zoals het uitvoeren van vervolgonderzoek, het volgen van actuele ontwikkelingen en het maken van een onderzoeksprogramma voor 2008.

Vervolgonderzoek

Een jaar na de publicatie van een onderzoek gaat de rekenkamer na wat er met de aanbevelingen is gebeurd. In 2007 betreft dit het onderzoek naar het Programmakkoord dat in maart 2006 is gepubliceerd. Dit vervolgonderzoek wordt meegenomen in de aangekondigde quick scan.

Verkenning & signalering

Naast het verrichten van onderzoek kan de rekenkamer tijdens onderzoek of anderszins op een specifieke kwestie stuiten die is gerelateerd aan de doelmatigheid, doeltreffendheid of rechtmatigheid van het functioneren van het stadsdeel. Dit kan leiden tot een nadere verkenning, of zelfs onderzoek. In sommige gevallen zal de rekenkamer volstaan met het weergeven van bevindingen in de vorm van een rekenkamerbrief aan de stadsdeelraad. Een rekenkamerbrief bevat concrete aandachtspunten voor de raad, zodat de leden van de raad, als zij dat nodig achten, actie kunnen ondernemen.

Opstellen onderzoeksprogramma 2008

Lopende het jaar inventariseert de rekenkamer structureel welke onderwerpen mogelijk geschikt zijn voor onderzoek. Deze inventarisatie vormt de start van het in het najaar van 2007 op te stellen onderzoeksprogramma voor 2008.

Afstemming en samenwerking met derden

Met het oog op mogelijke samenwerking bij de opzet of uitvoering van onderzoeken voert overleg met diverse partijen binnen en buiten de gemeente. Dit betreft onder meer overleg met de gemeentelijke Ombudsman, Bureau Integriteit en andere lokale rekenkamers.

Verzoekonderzoek

De stadsdeelraad heeft op grond van de verordening op de rekenkamer de mogelijkheid verzoeken voor onderzoek tot de rekenkamer te richten. Als de Rekenkamer Amsterdam-Centrum een verzoek honoreert moet rekening worden gehouden met afwijkingen in de onderzoeksprogrammering. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot uitstel dan wel een langere doorlooptijd van een onderzoek uit dit onderzoeksprogramma.

Toezietsonderzoek Wet Toezicht Accountantsorganisaties

Op 1 oktober 2006 trad de Wet Toezicht Accountantsorganisaties (WTA) in werking. In de WTA is geregeld dat het toezicht op gemeentelijke accountantsdiensten, waaronder ACAM, dient plaats te vinden door de rekenkamer van de desbetreffende gemeenten. De Rekenkamer Amsterdam heeft op grond hiervan sinds 1 oktober 2006

de wettelijke toezichtstaak op ACAM. In 2007 zal de rekenkamer voor het eerst invulling geven aan deze taak. Over de bevindingen en conclusies zal de Rekenkamer Amsterdam ook de stadsdeelraad van Amsterdam-Centrum informeren.

5 Planning

In onderstaande figuur is de planning van de diverse producten van de rekenkamer weergegeven.

Product	1 ^e kwartaal		2 ^e kwartaal		3 ^e kwartaal		4 ^e kwartaal	
Onderzoek horecaverunningen								
Onderzoek vastgoedbeleid								
Quick scan jaarstukken en begroting*								
Onderzoeksprogramma 2008								

* Inclusief vervolgonderzoek Programakkoord 2002-2006

R a

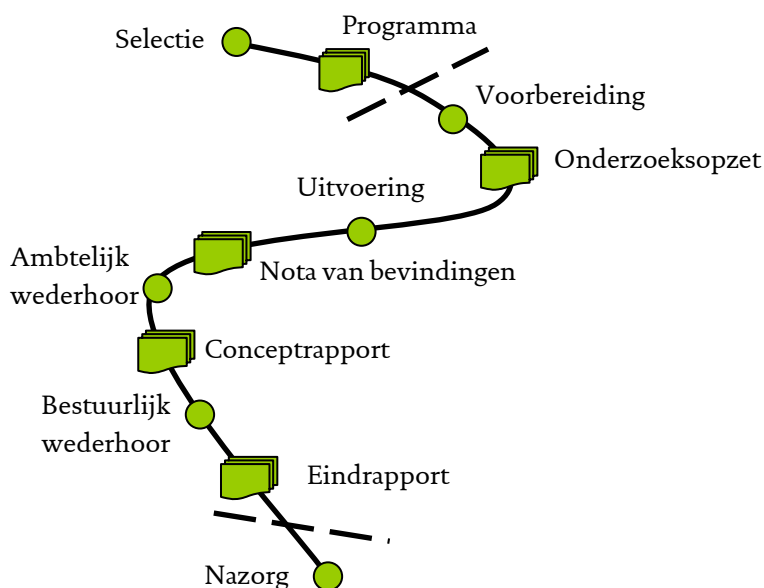
Bijlage 1 - Onderzoeksproces

B.1 Algemeen

De belangrijkste producten van de rekenkamer zijn de onderzoeksrapporten, waarin de uitkomsten van het onderzoek zijn neergelegd. Deze rapporten komen tot stand door een onderzoeksproces dat bestaat uit zes stappen die elk tot een (tussen)product leiden, te weten:

Onderzoeksproces	Product
Selectie van onderwerpen	Onderzoeksprogramma
Voorbereiding van het onderzoek	Onderzoeksopzet
Uitvoering van het onderzoek	Nota van bevindingen
Ambtelijk wederhoor	Conceptrapport
Bestuurlijk wederhoor	Eindrapport
Nazorg	Rapportage bijvoorbeeld in jaarverslag

In onderstaande figuur is dit onderzoeksproces schematisch weergegeven.

Hierna worden deze onderzoeksstappen nader toegelicht.

B.2 Selectie van onderwerpen

Er is een groot aantal onderwerpen dat in aanmerking komt voor onderzoek door de rekenkamer. Eerst wordt een groslijst met mogelijke onderwerpen opgesteld. Het gaat dan om onderwerpen:

- die betrekking hebben op door het stadsdeel vastgesteld beleid;
- waar een directe en herkenbare politiek bestuurlijke verantwoordelijkheid aan te koppelen is.

Onderwerpen komen dus alleen op de groslijst als ze in de politiek bestuurlijke invloedssfeer van het stadsdeel liggen. Vervolgens wordt uit de groslijst een keuze gemaakt. Bij deze selectie hanteren we de volgende criteria:

- risicodragendheid m.b.t. doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid;
- substantieel politiek, financieel of maatschappelijk belang;
- urgentie;
- toegevoegde waarde rekenkamer.

De selectie van onderwerpen mondt uit in een onderzoeksprogramma.

B.3 Voorbereiding van een onderzoek

Een onderzoek van de rekenkamer start met het nader specificeren en afbakenen van het onderwerp. Deze stap resulteert in een onderzoeksopzet, waarin onder meer aandacht wordt geschonken aan:

- doelstelling, probleemstelling en onderzoeksvragen;
- normen waaraan wordt getoetst om tot een oordeel te komen;
- onderzoeksaanpak en planning.

De onderzoeksopzet wordt ter kennisneming toegestuurd aan de stadsdeelraad, het Dagelijks Bestuur, de sectorhoofden van de in het onderzoek betrokken sectoren en eventuele externe organisaties waar het onderzoek zich op richt.

Mede aan de hand van de onderzoeksopzet worden met de betrokken stadsdeelonderdelen afspraken gemaakt over bijvoorbeeld het aanleveren van de gegevens, de te interviewen personen en de planning van het ambtelijk en bestuurlijk wederhoor.

Gelet op de taken in de Verordening besteedt de rekenkamer bij haar onderzoek aandacht aan doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. Hierbij komen drie algemene vragen aan de orde:

- Heeft men bereikt wat men wilde bereiken?
- Heeft men gedaan wat men moest doen en heeft men dat gedaan volgens de regels die daarvoor gelden?
- Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Ongeacht of het nu om onderzoek naar doeltreffendheid, doelmatigheid of rechtmatigheid gaat, spreekt de rekenkamer zich per onderzocht onderwerp uit over

een aantal 'vaste' onderdelen. Deze onderdelen hangen samen met het verloop van het beleidsproces: het formuleren en uitvoeren van beleid, de resultaten daarvan en de informatievoorziening daarover. De rekenkamer geeft steeds aan op basis van welke normen de rekenkamer tot haar oordelen komt.

B.4 Uitvoering van het onderzoek

Tijdens de uitvoering van het onderzoek verzamelt de rekenkamer gegevens via bijvoorbeeld dossier- en documentenonderzoek, interviews en enquêtes. Deze informatie gebruikt de rekenkamer bij het opstellen van een nota van bevindingen. De nota van bevindingen bevat de feitelijke onderzoeksbevindingen en de conclusies die daar uit voortvloeien.

B.5 Ambtelijk en bestuurlijk wederhoor

De rekenkamer zendt de nota van bevindingen aan de verantwoordelijke ambtenaren. De ambtenaren krijgen de gelegenheid commentaar te geven op feitelijke onjuistheden in de nota. Hiervoor hanteert de rekenkamer een reactietermijn van twee weken. De rekenkamer verwerkt het eventuele ambtelijke commentaar op de bevindingen en stelt het conceptrapport op. Dit conceptrapport bevat naast de bevindingen ook de algemene conclusies en aanbevelingen. Dit conceptrapport wordt voorgelegd aan de betrokken bestuurders met het verzoek te reageren op de conclusies en aanbevelingen. De rekenkamer hanteert hierbij een reactietermijn van twee weken. De bestuurlijke reactie wordt, eventueel met een nawoord van de rekenkamer, in het eindrapport opgenomen.

Hoewel de aard van een rekenkamerbrief gerelateerd is aan de actualiteit en om die reden een snelle procedure vergt zullen wij indien de zorgvuldigheid dat vereist ook een rekenkamerbrief voorleggen voor wederhoor

B.6 Publicatie

Het eindrapport wordt inclusief bestuurlijke reactie en nawoord openbaar gemaakt door de rekenkamer. De rekenkamer presenteert het rapport in een door haar belegde bijeenkomst aan de stadsdeelraadsleden. Meestal wordt aansluitend een persconferentie gehouden.

B.7 Nazorg

De rekenkamer evalueert na publicatie intern de kwaliteit van het onderzoek. Daarnaast inventariseert de rekenkamer na verloop van tijd (bijvoorbeeld een jaar) welk gevolg er aan het onderzoek is gegeven:

- Waartoe heeft de behandeling van het rapport in de raad geleid?
- Welke toezeggingen heeft het college gedaan?
- Welke maatregelen heeft het stadsdeel genomen en welke effecten heeft dit gehad?

De rekenkamer neemt de resultaten van de nazorg op in haar jaarverslag, of als daar aanleiding toe is in een aparte publicatie.

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
email info@rekenkamer.amsterdam.nl

